

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/404/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3713207753
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Zajacová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3713207753.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľa: Intrum Justitia Debt Finance AG, so sídlom Industriestrasse 13C, Zug, Švajčiarsko, právne zastúpený JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom Karadžičova 8, Bratislava, proti odporkyni: O. U., bytom S. XXXX/XXX, H. T., za účasti vedľajšieho účastníka konania na strane odporkyne: občianske združenie Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov, právne zastúpený JUDr. Patrikom Podhorským, advokátom so sídlom Zámocká 36, Bratislava, o zaplatenie 228,43 Eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 10C/108/2014-91 zo dňa 09. marca 2015, jednohlasne, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti vo výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka na strane odporkyne **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľ **j e p o v i n n ý** zaplatiť náhradu trov odvolacieho konania vedľajšieho účastníka na strane odporkyne vo výške 16,69 Eur, k rukám jeho právneho zástupcu JUDr. Patrika Podhorského, do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že oprávnený návrhom zo dňa 15.03.2015, doručeným súdnemu exekútorovi dňa 30.03.2015, navrhol vykonanie exekúcie proti povinnej pre vymoženie sumy 1.359,79 Eur s príslušenstvom, a to na podklade exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok STÁLEHO ROZHODCOVSKÉHO SÚDU zriadeného pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA A MEDIAČNÁ, a.s., sp. zn. IA-C/0814/0398 zo dňa 07.11.2014, ktorý podľa vyznačenej doložky právoplatnosti a vykonateľnosti mal nadobudnúť právoplatnosť dňa 05.12.2014 a vykonateľnosť dňa 09.12.2014. Následne sa oboznámil s návrhom na vykonanie exekúcie, so žiadosťou o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, s exekučným titulom, s predloženou Zmluvou o úvere - dostupná pôžička zo dňa 11.11.2010 (ďalej aj ako "zmluva o úvere" alebo "zmluva"), so Všeobecnými obchodnými podmienkami, Zmluvou o postúpení pohľadávok č. 2/2014 zo dňa 08.12.2014, Zmluvou o postúpení pohľadávok č. 3/2014 zo dňa 09.12.2014, špecifikáciou postupovanej pohľadávky a zistil, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je potrebné zamietnuť. Poukázal pritom, že zmluva, ktorú jej účastníci uzavreli, má formu spotrebiteľskej zmluvy. V predmetných všeobecných obchodných podmienkach vzhladol k II. časti - Spoločné ustanovenia, bodu 10.2.2, v ktorom bola zakomponovaná rozhodcovská doložka. Takúto rozhodcovskú doložku obsiahnutú vo všeobecných obchodných podmienkach posúdil ako výhradnú, čo znamená, že všetky spory medzi účastníkmi zmluvy má po podaní návrhu právomoc rozhodovať výlučne určený rozhodcovský súd. Na daný skutkový stav súd aplikoval ust. § 44 ods. 2, § 243d ods. 1, 2 Exekučného poriadku, § 52 ods. 1-4, § 53 ods. 1-5 Občianskeho zákonníka, § 45 ods. 1, 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní a čl. 3 ods. 1, čl. 6 ods. 1, čl. 10 ods. Smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Ďalej súd prvého stupňa uviedol, že v zmysle čl. 6 ods. 1 smernice 93/13/EHS nesmú byť nekalé podmienky pre spotrebiteľa záväzné. Dôvodil, že Európsky súdny dvor vo

viacerých rozhodnutiach vyslovil, že článok 6 ods. 1 smernice je kogentné ustanovenie, ktoré smeruje k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže znova zaviesť rovnosť. V zmysle rozhodovacej činnosti Súdneho dvora, na ktorú poukázal, tento nerovný stav môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy. Na základe toho súdny dvor rozhodol, že vnútroštátny súd je povinný preskúmať "ex offio" nekalý charakter zmluvnej podmienky, len čo má k dispozícii právne a správne skutkové okolnosti potrebné na tento účel. Bol toho názoru, že akékoľvek podmienky, ktoré sú podmienkami v zmysle Smernice 93/13/EHS a ktoré sa odchyľujú od kogentných ustanovení na ochranu spotrebiteľa sa okrem toho musia považovať za odporujúce požiadavke dobrej viery a spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach na škodu spotrebiteľa (čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS). Mal za to, že rozhodcovská doložka zakomponovaná do II. časti - Spoločné ustanovenia, bodu 10.2.2 Všeobecných obchodných podmienok nebola individuálne dojednaná a dlžník pri podpise zmluvy nemohol ovplyvniť jej podstatu a zmysel. Veriteľ nehladel na skutočnú vôľu dlžníka - spotrebiteľa podrobiť sa pre prípad sporu rozhodcovskému konaniu. Už vopred, ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu s dlžníkom, si tak pripravil možnosť, aby mohol vylúčiť ochranu práv dlžníka - spotrebiteľa všeobecným súdom. Uviedol, že rozhodcovská doložka uzavretá medzi dodávateľom a spotrebiteľom, na podklade ktorej veriteľ - dodávateľ iniciuje voči spotrebiteľovi rozhodcovské konanie a ktorá nebola dojednaná individuálne, resp. po vzniku sporu medzi účastníkmi zmluvy, súd považuje za neprijateľnú (nekalú) podmienku v spotrebiteľskej zmluve a z toho dôvodu za absolútne neplatnú, pretože poskytuje veriteľovi neprimeranú a nedôvodnú výhodu voči dlžníkovi spočívajúcu v tom, že môže vopred a výlučne podľa vlastnej vôle určiť súkromnoprávny subjekt, ktorý bude rozhodovať prípadný spor so spotrebiteľom a vylúčiť tak pre prípad iniciovania rozhodcovského konania veriteľom ochranu práv spotrebiteľa všeobecným súdom. Na podporu svojej argumentácie prvostupňový súd poukázal aj právny názor Najvyššieho súdu SR vyslovený vo viacerých rozhodnutiach, podľa ktorého exekučný súd má právomoc a povinnosť skúmať platnosť rozhodcovskej doložky (bližšie napr. rozh. NS SR sp. zn. 6 Cdo 135/2012, sp. zn. 3 Cdo 146/2011, sp. zn. 6 Cdo 1/2012, sp. zn. 6 Cdo 143/2011 a iné). Rovnako tak povinnosť súdu skúmať zákonnosť exekučného titulu pre exekučný súd mu vyplynula aj z právneho názoru Ústavného súdu SR (I. ÚS 456/2011). Na záver uviedol, že exekučný titul má povahu nulitého rozhodnutia, a preto nemohol nadobudnúť vykonateľnosť. Z uvedených dôvodov, použijúc eurokonformný výklad ustanovení na ochranu spotrebiteľa, interpretačné pravidlo podľa ustanovenia § 54 Občianskeho zákonníka (v pochybnostiach v prospech spotrebiteľa), rešpektujúc ustálenú judikatúru súdov vyššieho stupňa, prvostupňový súd v súlade s § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.12.2014 s poukazom na § 45 ods. 1, 2 zákona o rozhodcovskom konaní v znení účinnom do 31.12.2014 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pre rozpor exekučného titulu so zákonom zamietol.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal v zákonom stanovenej lehote, prostredníctvom právneho zástupcu, odvolanie oprávnený. Podané odvolanie odôvodnil podľa § 205 ods. 2 písm. a), d), f), e) O.s.p. a § 221 ods. 1 písm. d), f) a h) O.s.p. Uviedol, že podľa ustanovení § 44 ods. 2, prvá veta a druhá veta Exekučného poriadku je súd oprávnený skúmať a vykonať ako dôkazy výlučne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Exekučný súd nemá zákonné oprávnenie skúmať a hodnotiť iné listiny, napr. zmluvu o úvere, ktorá obsahuje rozhodcovskú doložku. Ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu nie je vecne príslušný vo veci konať či už ako súd vyššej inštancie, kasačný súd alebo súd konajúci o opravnom prostriedku, ale práve a len ako tzv. exekučný súd. Poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 159/2009 zo dňa 16.06.2009. Ďalej uviedol, že exekučný súd je oprávnený skúmať rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul len v zákonom určených medziach. Doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37 zákona č. 244/2002 Z. z., má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu, podľa ustanovení § 159 O.s.p. O platnosti rozhodcovskej doložky rozhoduje rozhodcovský súd, a preto prekážka rozsúdenej veci bráni tomu, aby bola opätovne posúdená. Mal za to, že exekučný súd nie je oprávnený skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, skúmať rozhodcovské konanie, ani zmluvu, na základe ktorej bol tento vydaný, keďže doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37, má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu (§ 35 zákona č. 244/2002 Z. z.), podľa ustanovení § 159 O.s.p. doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním, je právoplatný. Výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány, len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova. Teda je tu prekážka res iudicata. Uvedeným konaním súdu dochádza k porušeniu článku 2 odsek

2 Ústavy Slovenskej republiky. V súvislosti s uvedeným poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. ÚS 2/2000, II. ÚS 499/2012 a PL. ÚS 21/08. Poukázal aj na skutočnosť, že ako právny nástupca Poštovej banky, a.s., bol povinný postupovať v súlade s ustanoveniami rozhodcovského zákona. V zmysle ustanovenia II. časti bodu 10 Všeobecných obchodných podmienok, Poštová banka, a.s. postupovala v súlade s § 93b zákona o bankách, ktorý jej ukladá povinnosť ponúknuť klientovi návrh rozhodcovskej doložky, s tým, že v predmetnom bode je klientovi daná možnosť neprijíť túto zákonom stanovenú ponuku. To, že ju neodmietol, je prejavom jeho osobnej a zmluvnej slobody. Súd zamietol poverenie z dôvodu, že exekučný titul bol vydaný v rozhodcovskom konaní, avšak opomína tú skutočnosť, že oprávnený je zo zákona povinný klientovi ponúknuť návrh rozhodcovskej doložky. Pokiaľ by tak neurobil, došlo by k porušeniu zákona o bankách, avšak aj napriek splneniu si zákonom stanovenej povinnosti, súd práve týmto splnením zákonnej povinnosti dôvodí zamietnutie poverenia. Mal za to, že exekučný súd nesprávne aplikuje ustanovenia Občianskeho zákonníka a plne sa stotožňuje s odôvodnením nálezu Ústavného súdu II. ÚS 499/2012. Poukázal aj na uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 17/01 z 19.04.2001, sp. zn. IV. ÚS 110/09 z 02.04.2009, sp. zn. III. ÚS 264/05 z 29.09.2005 a na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 244/09 z 29.09.2009, sp. zn. I. ÚS 390/08 z 23.04.2009, sp. zn. I. ÚS 335/06 z 30.10.2007. Namietal, že exekučný súd nijako neskúmal vôľu povinnej, že nebol preukázaný jeho nedostatok pri uzatváraní rozhodcovskej doložky a rovno bez skutkových či právnych dôvodov ju označil za neplatnú. Exekučný súd sa nijako nevysporiadal s odlišným právnym názorom, ktorý majú iné sudy prvého stupňa. V prípade, že by zmluva neobsahovala rozhodcovskú doložku a konanie by prebiehalo na štátnom súde, súd sa nevyjadril, akým iným spôsobom by slabšia strana v prípadnom neskoršom procese dokázala naplávať. Tiež uviedol, že exekučný súd pri skúmaní žiadosti o udelenie poverenia vykonával samostatne nové dokazovanie skutkového stavu, na základe ktorého dospel k odlišným právnym záverom ako rozhodcovský súd v nachádzacom konaní. Oprávnený sa nemal možnosť vyjadriť k takto vykonávaným dôkazom a k nanovo vytvorenému skutkovému stavu. Exekučný súd mu uprel právo byť účastným na takomto zisťovaní skutkového stavu, čím zasiahol do jeho práva podľa čl. 48 odsek 2 Ústavy Slovenskej republiky. Ani O.s.p., ani Exekučný poriadok, ani zákon č. 244/2002 Z. z. neposkytuje absolútne žiadnu oporu pre záver, že by exekučný súd mohol vo vzťahu k rozhodcovskému rozsudku rozhodovať ako súd, konajúci vo veci samej, a teda napríklad vykonať vo veci samej dokazovanie, alebo napr. rozsudok zrušiť či zmeniť jeho výrok. Poukázal na Nález Ústavného súdu II. ÚS 499/2012. Ďalej mal za to, že pokiaľ by aj súd zvažoval rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, nie je možné záver o neplatnosti rozhodcovskej doložky oprieť o Smernicu EHS č. 93/13/EHS, nakoľko tento nepriamy normatívny akt, ktorý je súčasťou unijného práva, je aktom výlučne sekundárnej povahy, ktorého priamy normatívny význam pre výklad národného zákona je výlučne indikatívny a v žiadnom prípade interpretačný. Taktiež pokiaľ by súd uvažoval o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky, nie je možné brať do úvahy judikatúru Európskeho súdneho dvora, nakoľko judikatúra Európskeho súdneho dvora, vzťahujúca sa na rozhodcovské doložky všeobecne alebo rozhodcovské doložky v spotrebiteľských zmluvách, nie je voči jednotlivcom - a teda ani voči účastníkom tohto konania - bezprostredne záväzná. Poukázal aj na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave č. k. 18CoE/633/2011-25 zo dňa 26.06.2012 a Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 2CoE/292/2012-59. Bol názoru, že postupom exekučného súdu bol porušený princíp rovnosti účastníkov konania, keďže bez toho, aby povinná urobila akýkoľvek právny úkon, ju nezákonne zvyhodňuje len na základe jej postavenia. V súvislosti s uvedeným poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 23/2013-8 a na Nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 153/07 z 18.10.2007 a sp. zn. III. ÚS 171/06 zo dňa 05.04.2007. Záverom poukázal na skutočnosť, že exekučný súd svojím postupom znemožnil uplatniť svoje právo priznané exekučným titulom, ktorého účinky sa v zásade zhodujú s účinkami právoplatného rozsudku. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu zmenil tak, že žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vyhovie, alternatívne, aby napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Písomné vyjadrenie k odvolaniu oprávneného podané nebolo.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správne potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p. z týchto dôvodov:

Podľa § 243d ods. 2 Exekučného poriadku v znení neskorších predpisov, na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v

rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, a ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

Podľa § 54b ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov, ustanovenia tohto zákona sa použijú aj na konania začaté pred 1. januárom 2015.

Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom v čase vydania rozhodcovského rozsudku, teda v znení účinnom do 31.12.2014 (ďalej len „zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní“), súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví

a) z dôvodov uvedených v osobitnom predpise,

b) ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a) a b) alebo

c) ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

Podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b) alebo c).

Exekučný súd v rámci svojho postupu pri preskúvaní listín podľa ustanovenia § 44 Exekučného poriadku v spojení s ustanovením § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní z úradnej povinnosti posudzuje, či rozhodcovský rozsudok, ktorý je podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d) Exekučného poriadku tiež spôsobilým exekučným titulom, tento nezaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právne nedovolené alebo odporujúce dobrým mravom (§ 45 ods. 1 písm. c/), resp. či rozhodcovský rozsudok nemá nedostatok uvedený v § 40 písm. a) a b). Ak súd zistí tieto nedostatky, exekučné konanie aj bez návrhu zastaví. Ak bol rozhodcovský rozsudok vydaný v dôsledku neplnenia zmluvne dojednaných povinností zo strany dlžníka podľa úverovej zmluvy, ktorá má charakter spotrebiteľskej zmluvy, potom exekučný súd správne v danej veci posudzoval rozhodcovský rozsudok z aspektu, či plnenie priznané týmto rozsudkom nemá taký charakter, pre ktorý je potrebné úplne alebo čiastočne exekučné konanie zastaviť, resp. v danom prípade zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pre rozpor exekučného titulu so zákonom.

Ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku ukladá exekučnému súdu pri rozhodovaní o udelení poverenia preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom. Súladom exekučného titulu so zákonom pritom treba rozumieť nielen formálne náležitosti exekučného titulu ale aj to, či na jeho základe možno exekúciu vykonať, teda či nie je tu taká právna úprava, ktorá by bránila vykonaniu exekúcie na základe tohto exekučného titulu. Na rozdiel od iných exekučných titulov vymenovaných v § 41 ods. 2 Exekučného poriadku, zákon o rozhodcovskom konaní v ustanovenie § 45 priznáva exekučnému súdu právo preskúmať rozhodcovský rozsudok aj z hľadiska hmotného práva.

Už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je exekučný súd, konajúci o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený aj bez návrhu (ex offa) skúmať, či rozhodcovská zmluva medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, je oprávnený vyvodit' všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou zmluvou viazaná (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. októbra 2012, sp. zn. 6 Cdo 105/2011).

Aj v prípade, že spotrebiteľ nevyužije právnu možnosť spochybnit' existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a prípadne aj konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. septembra 2012, sp. zn. 5 Cdo 230/2011).

Za správny považuje odvolací súd právny názor súdu prvého stupňa, že predmetná Zmluva o úvere uzavretá dňa 11.11.2010 je zmluvou spotrebiteľskou, teda že medzi oprávneným (jeho právnym

predchodcom) a povinnou bol založený na jej základe spotrebiteľský vzťah. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že predložená zmluva o úvere zo dňa 11.11.2010, ktorou bol založený právny vzťah medzi účastníkmi konania, vykazuje znaky spotrebiteľskej zmluvy podľa ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, teda ide o zmluvu (bez ohľadu na právnu formu), ktorú uzatvoril dodávateľ - oprávnený ako právnická osoba, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti so spotrebiteľom - povinnou ako fyzickou osobou nepodnikateľom, kedy povinná pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonala v rámci predmetu obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Preto súd prvého stupňa postupoval správne, ak na vzťah účastníkov aplikoval príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka chrániace spotrebiteľa. V zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka v príslušnom znení sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Pri posudzovaní exekučného titulu z aspektov ustanovenia § 45 ods. 2 a ods. 1 písm. c) zákona č. 244/2002 Z. z. je preto potrebné vychádzať z ustanovení § 53 ods. 1 a 5 a § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a smernice Rady 93/13/EHS a zisťovať, či predložená zmluva, na základe ktorej bol priznaný nárok oprávnenému, neobsahuje takú podmienku, ktorá má nekalý charakter, a je preto absolútne neplatná. Správne pri skúmaní dospel súd prvého stupňa k záveru, že rozhodcovská doložka má charakter nekalej podmienky, keďže spôsobuje v právach a povinnostiach zmluvných strán značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, teda povinnej (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy). Rozhodcovskú doložku obsiahnutú v bode v časti II. bodu 10.2.2 Všeobecných obchodných podmienok, správne považoval súd prvého stupňa za nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v príslušnom znení.

Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že smernica Rady 93/13/EHS zo dňa 5. apríla 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, nemá ako prameň komunitárneho práva horizontálny priamy účinok, ale existuje komunitárna povinnosť interpretovať vnútroštátne právo komunitárne konformným spôsobom. Uvedené zákonné ustanovenie § 45 zákona o rozhodcovskom konaní je pritom podľa súdnej praxe plne aplikovateľné aj na naplnenie čl. 6 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, v zmysle ktorého členské štáty Európskej únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Za neprimeranú je potrebné považovať rozhodcovskú doložku aj v danej veci, ktorá je súčasťou všeobecných obchodných podmienok, ktoré predkladal oprávnený povinne na formulári, pričom nebola individuálne dojednaná a jej obsah povinná ani nemohla ovplyvniť. Veriteľ mohol na základe predmetnej rozhodcovskej doložky vec predložiť na prejednanie rozhodcovi, resp. rozhodcovskému súdu, ktorého sám určil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Spotrebiteľ týmto stratil právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. Výber osoby rozhodcu, resp. rozhodcovského súdu pritom uskutočnil jednostranne sám veriteľ, ktorý zostavil znenie rozhodcovskej doložky vo svojej vopred pripravenej formulárovej zmluve, resp. všeobecných obchodných podmienkach pre úver, ktoré tvoria jej neoddeliteľnú súčasť. Odvolací súd zastáva názor, že o nekalú zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ má podľa nej možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym všeobecným súdom, ale ak by sa podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa (veriteľa), spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej doložky je potom potrebné považovať takúto rozhodcovskú doložku v celosti za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to aj v nadväznosti na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (C-240/98 až C-244/98, C-40/08, C-473/00, C-243/08, C-168/05).

Pokiaľ oprávnený poukázal v odvolaní na skutočnosť, že v zmysle § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách sú banky povinné ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy, odvolací súd k tomu uvádza, že právny predchodca oprávneného neuzatvoril s povinnou osobitnú rozhodcovskú zmluvu (ani nedal povinnej osobitný návrh na jej uzatvorenie a príslušné poučenie), ale rozhodcovská doložka bola začlenená do vopred pripravenej zmluvy, resp. všeobecných obchodných podmienok oprávneného (jeho právneho predchodcu). Povinná ako spotrebiteľ bola v

postavení, že buď zmluvu aj s príslušnými všeobecnými obchodnými podmienkami prijme ako celok a úver dostane, alebo zmluvu ako celok odmietne a úver nedostane. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že stanovenie povinnosti banky ponúknuť klientom návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy neznamena, že veriteľ je oprávnený včleniť do svojich zmlúv také znenie rozhodcovskej doložky, ktoré zakladá značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa (tak, ako tomu bolo v predmetnom prípade). Ak veriteľ uzatvára zmluvu so spotrebiteľom, je povinný rešpektovať aj príslušné zákonné normy chrániace spotrebiteľa.

Odvolací súd považuje za potrebné dodať, že nakoľko v predmetnom prípade bola uzavretá neplatná rozhodcovská zmluva, táto nemohla platne založiť právomoc rozhodcovského súdu (v danom prípade Stály rozhodcovský súd zriadený pri rozhodcovská, arbitrážna a mediálna, a.s.) na prejednanie veci a ani na vydanie rozhodnutia, ktoré by následne mohlo požívať tiež náležitú ochranu v procese exekučného vymáhania ním priznanej pohľadávky (čiže stať sa spôsobilým podkladom exekúcie alebo tiež exekučným titulom). Podobne tak judikoval i Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý v Uznesení zo dňa 21. marca 2012, sp. zn. 6Cdo 1/2012 skonštatoval, že rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá, alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku.

Odvolací súd zároveň uvádza, že pokiaľ je zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nie sú žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň týmto vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd exekúciu zastaví o plnenie z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky (v danom prípade zamietne žiadosť o udelenie poverenia). Ak by takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou bola samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ ju použije, v takomto prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi (k tomu viď aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. februára 2011, sp. zn. IV. ÚS 55/2011).

Odvolací súd na základe uvedených skutočností dospel k záveru, že súd prvého stupňa v danom prípade správne právne posúdil rozhodcovský rozsudok ako nulitný, vydaný rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej doložky, teda nejde o spôsobilý exekučný titul podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku a správne žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

Odvolací súd z uvedených dôvodov uznesenie súdu prvého podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.